

Rapport från IFLA-konferensen i Durban, Sydafrika, 2007

Anna Dahl, Medelhavsmuseets bibliotek

Tack vare ett resestipendium från Svensk Biblioteksörening fick jag i augusti detta år möjlighet att delta i *World Library and Information Congress: 73rd IFLA General Conference and Council*. Konferensen hade i år temat *Libraries for the future: progress and development of South African libraries*. Konferensen hölls i Sydafrikas tredje största stad, Durban, belägen i provinsen KwaZulu/Natal i landets nordöstra del. För fullständigt program, se www.ifla.org/IV/ifla73/index.htm.

Eftersom detta var första gången jag deltog i en IFLA-konferens slogs jag av den enorma mångfald och bredd konferensen uppvisade, sett ur många olika aspekter. Deltagarna, som uppgavs vara mellan 3000 och 4000 personer, kom från jordens alla hörn. Cirka 110 länder var representerade och eftersom konferensen hölls i södra Afrika deltog, enligt uppgift, ovanligt många afrikanska länder. Bland länderna med det största deltagarantalet fanns förstås Sydafrika, USA och Storbritannien, men även Botswana, Nigeria och (något förvånande) Korea.

Förutom en mångfald i fråga om deltagarnas hemländer var det väldigt intressant att se att konferensen kunde tillgodose de många olika behov som deltagarna hade. IFLA-konferensen var ingalunda inriktad på en viss grupp bibliotekarier, utan tjänade som en mötesplats för alla: bibliotekarier från skolbibliotek, folkbibliotek, universitet och andra akademiska institutioner, specialbibliotek och företagsbibliotek. Dessutom fanns det en otrolig bredd inom respektive grupp: en bibliotekarie från ett av USA:s största folkbibliotek, med hundratals anställda, kunde mötas på samma forum som en ensam bibliotekarie från ett litet bibliotek på den kenyanska landsbygden. Jag, som ensam på halvtid driver Medelhavsmuseets bibliotek, kunde språka med en representant för det enorma Getty Research Institute i Kalifornien, och finna gemensamma nämnare. Konferensens uppgift som arena för möten var påtaglig och kom som lite av en glädjande överraskning för mig, som inte hade förväntat mig detta.

Dessa möten resulterade i intressanta utbyten av erfarenheter och kunskap, sådana som är svåra att beskriva och sätta ord på, men som länge lever vidare. Informella möten i kön till kafeterian eller vid utställningshallens montrar kunde resultera i utbyte av e-postadresser och en fortsatt kontakt. Detta kontaktskapande och kunskapsutbyte uppskattade jag väldigt mycket.

De fem konferensdagarna innehöll ett digert program. Det var svårt att välja bland de många programpunkterna, men nedan beskriver jag några av de föredrag jag besökte.

E-learning – in search of collaboration and quality

Seminarieriet om *e-learning* var omåttligt populärt, trots att många åhörare saknade sittplats. Självt lyckades jag inte ens komma in i det stora auditoriet, men genom de öppna dörrarna lyckades jag höra ett par intressanta föredrag. Ett av dem hade rubriken *WISE libraries: building the online course of the future*, presenterat av två av de fyra författarna, Peggy Brown och Rebecca Shaffer-Mannion från Syracuse University i USA. Förkortningen WISE står för Web-based Information Science Education, och är ett unikt projekt mellan 13 skolor för biblioteks- och informationsvetenskap i USA, Kanada och Nya Zeeland. Projektet syftar till att tillhandahålla en utbildningsmodell för distansstudier som ska öka kvaliteten, tillgängligheten och bredden inom online-utbildning i biblioteks- och informationsvetenskap. För mer information, se projektets webbplats på <www.wiseeducation.org>.

Academic research libraries with management and marketing

Under rubriken *Libraries in the spotlight: promotion and marketing strategies* framfördes tre sinsemellan mycket olika och mycket intressanta vinklingar på hur man på forskningsbibliotek kan arbeta med marknadsföring och vilka strategier som kan användas. Klaus Ceynowa från det bavariska statsbiblioteket i München fokuserade på begreppen *Live communication* (vilket jag inte funnit någon svensk översättning på) och *Target groups* (målgrupper). Han illustrerade sina teorier med konkreta exempel från det egna bibliotekets marknadsföring, t.ex. de gånger man hyrt ut den pampiga bibliotekslokalen till företagsevents, bl.a. mode-events och lanseringar av nya tidskrifter. Gene Tan och Isaac Teo från nationalbiblioteket i Singapore talade under rubriken *Beyond promotion: audience development by the National Library of Singapore* om ett projekt där man bl.a. sökte interaktion mellan bibliotek och besökare och på ett väldigt okonventionellt sätt försökte få besökare till biblioteket att ställa mer frågor. Linda Ashcroft från John Moores university i Liverpool avslutade med att betona vikten av att verkligen utforma en strategi för sin marknadsföring, och avsätta tid för planering och marknadsundersökningar för att lyckas.

Geography and map libraries

Trots att en av talarna aldrig dök upp, och programmet hastigt fick ändras, lyckades man fylla de två timmar man hade till sitt förfogande. Programpunkten hade underrubriken *Mapping the African continent*, och tog upp olika aspekter av att samla kartografiskt material i bibliotek, och vilka krav som ställs på biblioteken t.ex. i form av copyright-problematik och förvärv. Elizabeth Tilley från Department of Earth Sciences vid universitetet i Cambridge talade bl.a. om pågående projekt med att skapa unika geologiska kartor och hur internationella samarbeten och tillgångar kan hjälpa till att forma dessa projekt. Hon la även fram förslag på hur dessa samarbeten skulle kunna se ut och hur dessa unika kartor kan behandlas på biblioteken.

Acquisition and collection development

Ett mycket givande program jag lyssnade på var *Collection description models – next generation initiatives*. Glenda Lammers från OCLC i USA talade under rubriken *Cooperative collection development: can it really be that easy?* ur sitt perspektiv på förvärv, dvs. som representant för ett företag som bl.a. tillhandahåller förvärvstjänster. Hon exemplifierade med projektet GAELIC (ett samarbete mellan ett antal sydafrikanska bibliotek), där OCLC matchat bibliotekens bestånd mot företagets gigantiska WorldCat-databas. Arbetet har inneburit en analys av bibliotekens totala bestånd för att identifiera var det finns områden med unika bestånd, och inom vilka områden bibliotekens bestånd överlappar varandra. Gordon Dunsire från Centre for digital library research i Glasgow talade på temat *Landscaping the future for collaborative collection management*. Han beskrev bl.a. hur man med hjälp av metadata på beståndsnivå kan skapa "landskap" som är användbara i kollektivt bestånds- och förvärvsarbete, flera bibliotek emellan. Som exempel tog han projektet CAIRNS (se <cairns.lib.strath.ac.uk/index.cfm>), vilket står för Co-operative Information Retrieval Network for Scotland.

Förutom det imponerande programmet fanns under hela konferensens gång en utställningshall för olika typer av företag med anknytning till biblioteksverksamhet. Jag besökte många intressanta montrar och knöt flera kontakter som jag tror kan vara värdefulla i framtiden. Dessutom var flanerandet mellan utställningsmontrarna ett välkommet avbrott i det mycket späckade föreläsningsschemat. P.g.a. att man som besökare till Durban starkt avråddes från att promenera fritt i staden blev benen ibland mycket tunga, och de enda promenader som erbjöds var fram och tillbaka i det stora kongresscentret där programmet ägde rum!

Alla deltagare i konferensen tilldelades en publikation med en rad intressanta artiklar på konferensens tema (ISBN 978-0-620-39076-7). Redaktörerna Theo Bothma, Peter Underwood och Patrick Ngulube hade sammanställt den 230 sidor tjocka publikationen, som erbjuder en fördjupning i de sydafrikanska bibliotekens utveckling och sikte på framtiden.